

ŠTEV.
BROJ 4.

V LJUBLJANI, APRIL 1928.

LETO
GODINA X.

MARJAN J. TRATAR:

Vigred.

Morana smrtno bela,
le beži v gorsko stran!
Saj Vesna prihitela
v prostrano je ravan.

Nastopi novo carstvo,
oj Solnce, naš vladar!
Poklanja se ti stvarstvo,
srce ti daje v dar.

Pomlad nam je svoboda
za dušo in razum,
oživljena priroda
nam vliva nov pogum.

Zato le v naše kólo,
kdor poln si mladih sil!
Navzgor ko vzlet sokolov
v razmahu čistih kril!

GRIŠA:

Prebujenje.

V vonju oljk in zelenike,
v dihu zelene pomladi
tonejo hiše in srca —
v novi ljubezni in nadi.

Iz nageljčkov klije rdeči stid
naivno, zvedavo v svet:
dovolj nam je bilo postnih dni,
žalostnih štirideset ...

In kukavica, ki vidi vse,
jih šteje spet in spet —
izdihnila starka zima je,
v solncu se smeje svet.

Kako je postao Sokolić?

vijek i svakom zgodom sam videvao mladoga Ivana, kako se najrađe družio s onim svojim prijateljima i saučenicima, koji su vježbali u Sokolu. S njima je šetao, s njima se igrao i ostalo slobodno vreme je s njima sprovadao. — Uvijek nekako zamišljen; ali u njegovom držanju, u kretnjama lahkim i spretnim, u očima lepim i milim, iz kojih je blistala skromnost i u kojima si mogao čitati ljubav, odvažnost i samopouzdanje, bijaše nešto velika i plemenita, čime se može ponositi pojedinac i narod. — Nije bio Sokolić, na papiru Sokolić, ali sam opažao, da ima mnogo osjećaja, mnogo lijepih misli za Sokolstvo i ljubavi za sokolski rad. Malo povučen, miran i bistar, nikada nije mogao prikriti svoju radost i veselje za ono, što nije još dobro razumjevao, ali je znao, da je lijepo i dobro, te korisno i zdravo za čovječje tijelo i dušu, naročito za mladoga čovjeka, koji je u razvitku, i koji će tek postati čovjek — savršen, potpun čovjek.

Kad su njegovi drugovi išli na vježbu, išao je i on s njima; nekako nesigurno, ali rado, kao da ih je htio potaknuti na brži hod, jer su se putem često zaustavljali. Nije bio upisan u Sokolu, ali duša njegova je bila prožeta onim, čeznula je za onim dobrom, koje daje Sokolstvo čovjeku i narodu; možda nesvjesno, jer nije još potpuno shvaćao sokolsku ideologiju, a nije imao prigode čuti — i sposobnosti, da ocjeni prirodne blagodati, koje se u Sokolstvu popunjuju i usavršuju, a nit je znao za neprecjenjive zasluge Sokolstva za oslobođenje i državno ujedinjenje svoga naroda, koji je kroz vjekove robovao, ali nije nikada smetnuo s uma misao narodnog ujedinjenja — uslova sreći i budućnosti našoj. — On si je predstavljao sokolsku ideologiju kao nekakav uspješan, blagotvoran i koristan narodni podvig, koji u svim pravcima usposobljava čovjeka i narod za ljepši i pošteniji život i junačku smrt, kojom su umirali i naši junački djedovi. U svojoj plemenitoj duši stvorio si je o sokolskoj ideologiji nekakvu jasnu svijetlost, koja kao u mraku zalutalom putniku rasvjetljuje put, po kojoj mora ići k svome cilju.

Dok su se Sokolići spremali za vježbu, on je stajao pokraj vratiju i zabrinuto, ali požudno gledao, kako se vrstaju. Bojao se, da će ga možda voda kategorije poslati iz sokolane. Nije poznavao dužnosti prednjaka i njegove ljubavi ne samo za učlanjene Sokoliće, već za svu narodnu mladež, vodila se u evidenciji sokolske organizacije ili ne.

Postrojivši prednjak mlade Sokole u vrstu, opazi Ivana, koji je stajao pokraj vratiju, i pozove ga k sebi. Sigurnim korakom i od sreće

sjevajućim očima došao je Ivan k prednjaku, koji ga nagovori: »Ivane, zašto stojiš kod vratiju? Što ne dođeš napred i sjedneš te promatraš, kako ovi tvoji valjani drugovi i prijatelji vježbaju. Ti znaš, da oni ovde utvrđuju svoje tijelo, a time pripravljaју duši zdravije, bolje i ljepše skrovište, pa će i u školi lakše učiti i razumijevati, jer je: „U zdravom tijelu zdrava duša!“

Onda se okrene i ostalima i reče: »Vidite, Sokolići! Pred deset godina smo se ujedinili; pred deset godina ostvarile su se najljepše misli i želje naših preda i nas starijih. Za ostvarenje te narodne i sokolske misli proliveno je na potoke krvi. Palo je na stotine tisuća najboljih sinova našega naroda. Svaki pedalj naše otadžbine govori, da je tu ginuo cvijet našeg junačkog naroda, čije su kosti rasijane po cijelom Balkanu i po mnogim drugim bojištima. — I danas imamo još mnogo neprijatelja, koji čekaju na zgodan čas, da nam otmu — potocima krvi izvoјštenu slobodu. Ali mi vrlo dobro poznamo te naše susjede. I onog podlog i zahrptnog na zapadu, i onog bahatog na sjeveru. Poznaju i oni nas, samo, što se varaju o nama i neće da uvide ono dobro i plemenitost, kojom je zadojena duša našeg naroda, a njihova leđa pritajuju i sakrivaju one osjetljive i vidne znakove, kamo je padao buzđovan Kraljevića Marka. — Razumijemo ih, jer svatko hoće da sakrije poraze, koje je pretrpio, kao n. pr. onaj kod Kobarida (Caporetta), ali ne razumijemo, kako može netko pripravljati nove udare narodu, iz kojih će odnijeti takav poraz, da će se sav svijet diviti junačkom i smijelom pohodu one armade, koja je naučena samo lovorikama slave ukrasivati stranice svoje povijesti, jer Bijeli Orah sa svojim odvažnim Sokolovima ne pozna poraza.«

Pažljivo su Sokolići saslušali prednjakove riječi. Iza toga su na zapovijed stupali k određenim spravama. Ivan se našao u neprilici, ali se brzo i snašao. Pristupio je prednjaku i mu kazao: »Već duže vremena me videvate, kako dolazim gledati moje prijatelje, kada vježbaju. Tom zgodom uvijek osjećam nezadovoljstvo i potištenost, što ne mogu i ja s njima vježbati. Istina, moj otac je zadovoljan, da se upišem u Soko, ali znate, onaj — gospodin — ne voli Sokole — on bi volio da sam u Orlovima. Molim vas, da me upišete u Soko, jer i ja želim biti u tom jatu, u sredini kojeg ponosno stoji naš nepobijedivi, samo Bijeli Orah, onaj koji sa Sokolima nosi našem narodu slobodu, a na stranice historije naše — lovorike.«

»Dobro, upisat ću te,« reče prednjak. »Ti znaš zašto vježbamo i koji je cilj Sokolstvu; a cilj onih drugih stoji u opreci s nama. Mi radimo za slavensku budućnost. Slušao sam govore i predavanja o Sokolstvu, a sav naš narod zna, kako i što su radili s nama i što smo doživljali još pred 10—14 godina. — Tamnice naših vjekovnih neprijatelja bile su pune, ali i onda su vjerovali u narodno oslobođenje. Posljednje riječi naših Sokola stojeći pred vješalima ili cijevju puške

razlijegale su se među drugove i ulijevale im novu nadu te podavale smjelosti na ustrajnost i žrtvovanja, a krvnicima roda našeg ulijevale u pokvarene duše zabrinutost i strah — za njihovu najbližu budućnost... Došla je ta budućnost, koja je donijela svetlosti i veselja u kuće i na ognjišta naša, a u srcima našim pojačala se ljubav za svoj narod i za očuvanje njegove neodvisnosti i slobode. Bijeli je Orao raširio svoja snažna i čila krila te nas primio pod svoje toplo okrilje, pod kojim će naša duša u zdravom tijelu neumorno i sustavno stvarati bolje i sigurnije uvjete našoj budućnosti i slavenskoj misiji u čovječanstvu.«

»Tako je! Da živi svemoćno i nepobijedivo Slavenstvo!« zaori gromko iz sokolskih grla.

Najviše su dirnule i zanijele ove riječi Ivana, koji je od tog dana bio među svojim drugovima najmarljiviji Sokolić, i često pripovijedao mladim drugovima o nepobijedivom Bijelom Orlu, okruženim sa vjernim, odvažnim i snažnim Sokolovima, koji neumorno rade za narodnu budućnost i Slavenstvo...

L. LIŠKA-M. K—Č:

Kdo je najmoćnejši?

rečali so se na razpotju menih, vojak in starec. Menih v halji z rožnim vencem, vojak v uniformi s sabljo, a starec v običajni obleki, z belo glavo in večnim smehom v ostarelih potezah.

Vsak je prišel po drugi poti.

In ko so se tako srečali in pozdravili, sta se začela brez pravega vzroka prepirati vojak in menih, kdo izmed njiju je močnejši.

»Jaz,« je začel vojak, »jaz sem najmočnejši. Dobim toliko, kolikor se mi zahoče; vsakega človeka zastrašim tako, da se mi pokori in podvrže. Ni na svetu moči, ki bi mi odolela. Kralji in knezi so za menoj«

»Motiš se,« pravi menih, »jaz sem vendarle najmočnejši. Za teboj stoji človeška moč, za menoj pa božja. Jaz sem orodje božje na zemlji, in kdor se protivi meni, ta se protivi Bogu. Kdor razžali mene, razžali Boga. A proti komur iztegnem roko s prokletjem, ta je izgubljen na vekov veke.«

»No, in kako misliš ti?« je vprašal vojak starca, ko se nista mogla sporazumeti, »kdo izmed naju je močnejši,«

A starec se je zasmel.

»Ne smej se, starec,« je zagrozil vojak; »imam sredstva, da bi te smeh za vedno minil.« In blisnil je s sabljo.

»Ne ravnaš dobro, mili sin,« je rekel menih; »samega Boga žališ, ako se smeješ moji moči.«

»Odpustita,« je rekel starec, »kako naj jaz, pohleven in preprost človek, sodim vaju, vznesena v ponosu. Odpustita moji starosti, ki se je navadila smejati se tolikim važnim stvarim.«

»Odpuščam ti,« je rekel vojak, »toda drugič ne ravnaj tako, sicer...« in zakrožil je s sabljo nad sklonjeno glavo.

»Odpuščam ti,« je rekel menih, »toda drugič ne ravnaj tako, da se ne bi za svoje vedenje pokoril z večnim trpljenjem.« In pokropil ga je z blagoslovljeno vodo.

Naglo pa je zapihal veter in sablja, iztrgana vojaku iz roke, je padla na zemljo ter zažvenketala. A kaplje vode so priletele menihu nazaj v oči, da so ga za trenutek oslepile.

Ko sta se vzdramila iz presenečenja, starca ni bilo več.

»Čarovnija,« je rekel vojak in dvignil sabljo.

»Hudičevsko slepljenje,« je rekel menih ter se blagoslovil.

In šla sta dalje, vsak po svoji poti.

Tam, kjer je hodil vojak, so jadikovali ljudje, obzorje je rdelo ognjenih sijev od gorečih vasi, razlegala sta se plač in stokanje.

Tam, kjer je hodil menih, so rasle proti nebu bleščeče hiše božje, zgrajene od utrujenih siromakov. Ponosni velmožje so dajali za nje del zlata in bogastva, ugrabljenega na vojnih pohodih, iztrganega požarnemu ljudstvu. V njihovi notranjosti so se dvigali oblaki modrega, vonjivega dima kadila, a molitve k Bogu so tresnile ob bleščeče oboke in padale razbite nazaj na zemljo, ne da bi bile dosegle višine.

Kamor je prišel vojak, tam se je pojavil neznani starec.

Tolažil je ljudi, da bi prešli gladko in brez škode skozi grozo in besnenje vojne. Pomagal je zidati nove vasi na mestu požganih. Poteptana polja je zrahljal z globoko brazdo.

Kjer se je pojavil menih, mu je bil za petami neznani starec.

Dajal je piti žejnim, otiral pot s čela delajočim, nasičeval gladne in potnike. Tiste, ki so bili žalostni, je tolažil.

Tako je to trajalo vekove.

Srečali so se na poti naš menih, vojak in beli starec. Menih ostarel, vojak pohabljen, le starec z belo glavo vedno smehljaajo.

Niso govorili. Starec je samo molče pokazal na pot, po kateri je prvič prišel; sklonila sta glavi menih in vojak ter odkorakala. Menih utrujeno, vojak šepaje.

Ko sta se razgledala, ni bilo starca.

Šla sta dalje in dalje. Megle so ju zagrinjali gosteje in gosteje, dokler se njuni postavi nista razblinili in izgubili.

Kdo je najmočnejši?

Slavenski orao.

Crkvice tu mala na grebenu stoji.
Bog znade koliko godina broji.
Po kad kada vjetar kraj crkvice piri
i svetost tog mesta po pučini širi;
dok sa šumom vali biju stenu strmu,
k'o vapaji duša i hvataju krmu.
Na mjesečini kraj nje tužan sam stao.
U more sam zureć u sanje ja pao.
I braću ko u snu robove čuh s' lade,
na kojoj ih kleta ropstva sudba nade.
I ko da s' dna mora dolaze uzdasi:
»Gdje je ta sloboda, da nam djecu spasi.«
Još 'vek ljuti dušman nad njima sad vlada,
i još uvek traži ropstva, teška rada.
Iz sanja se trgoh. Prema braći viknuh:
»Čekajte još malo! Doč' će brzo vreme,
kad ćemo sa pleća skinuti to breme,
pa će tad sloboda i vama da sine,
slavenski orô, snagom da se vine
u modre visine.« Robovima kliknuh.

NIKO:

Na Jurjevo.

Strelice črne, brze lastovice,
nad vodo se poganjajo
in dež oznanjajo.
Preljube lastovice, ptice mile,
kod ste bile, kje ste prezimile?
V lepem kraju, krasnem kraju,
bile smo v podzemskem raju.
Toplo v nas je solnce soplo.

Le žal:

Družice drage spotoma
zašle so v mreže nam pomotoma.

Brezsrčni Lah porablja past, žerjal,
zapadko, kambo, klonjo, žimavico,
zadržgo in zanko, limanico,
podpésico, nastavo, locen, proglo...
Vršelo mnogo ni uteči moglo...
Pri vas je bolje drobnim pticam,
najbolje lastovicam domačicam...¹
Ej, domačice, ve ste krojačice,
zrek urno strižete in režete
in bliskovito petlje vežete,
nad ribnikom se zganjate,
da čas in muhe si preganjate...

¹ Lastovka = k hišni svojini ali lastnini pripadajoča.

Nedeljski pozdrav na jugu.

jutranji zori sva prešla s prijateljem Ivom stražo in pred Onofrio vrelcem naju je objelo nedeljsko jutro. Vse še mirno, sveže, prepojeno s finim pinjskim vonjem, ki naju prijetno sladka. Praznično oblečene ženice hite k rani maši, k Sv. Spasu, sicer pa le midva sama motiva to tišino. Poslavljava se od stare zgodovine. Glej, kaj pa rdeči tam? Je li plamen v jutranji zarji ali zubelj iz stare republike? Rdeča košuljica, čepica... pravcati Sokolič v tej rani uril Zdravo! in odkorakal je. Kako ponosno je stopal po Kralja Petra trgu, sam... In tam zopet eden! Za njim Sokoličica! Vse hiti skozi mestna vrata. Gotovo gredo na izlet. Nisva se motila. Še midva sva jo mahnila, in na Pilah je žgolela deca, brsteča, rdeča, zdrava, srečna, da gre... Zdravo! tu in tam. »Dubravka« pa je gledala sokolsko cvetje, ki je bilo na vrtni gredi njenega gaja. In čuj, Ivo — pojejo: Zovi, samo zovi!... Ni to ista pesem kakor včeraj na pomolu, toda sedaj živahnejša, svetlejša... Poslovila sva se in odšla počasi pod obokle skalnate zaseke, obrasle z ostrimi aloami — skozi katere se je vila cesta.

Vedno višje se spenjava po strmem bregu in za nama se odmika Dubrovnik v beli zarji jutranjega solnčnega pozdrava.

In ta pogled tja nazaj, tja doli ob modri ravni, tja na naš raj zemlje jugoslovenske. Kakor dijamant žari in se leskeče v sivini božajočih valčkov zeleni Lokrum, bel vilin dvor v pinijevem gaju. Kako je ožarjen ves ter svetel ta viteški Dubrovnik! Zdravo, mesto solnca in junaštva! Zdravo, vitez Adrije — Dubrovnik! Zdravo, vile krasotice z Lokruma! Hitela sva dalje po beli cesti. Ob desni doli šušte tihe, ponosne palme, agave, aloe in v zelenju se skriva na brežuljku stari Benediktinski samostan, dom belih bratov v južnem raju. Tja doli hiti najino oko, doli mimo sanjavih in tiho šepetajočih vitkih cipres do modre morske planjave, kjer se lesketajo brhke jadrnice v igri jutranjih zbujujočih valčkov, prihitelih iz steklenega gradu pod morsko temino, in kjer hite resni, temni parniki v svetlo nedeljo.

Nebo naju je blagoslavljal, ko sva se odpravljala na pot in dah poljuba domačih je naju vodil po naši sveti zemlji. Sapice, mehke, tanke, prispele iz morske ravni, so se zليه z dahom najinim in blagoslovom Njega, ko sva hodila po raju solncu nasproti. Tu doli sva ga našla na našem jugu — veličastnega — kronanega z božanstvenim sijem našega zemeljskega bisera — morja. Sokoliči, pohitite tja doli, da vas solnce ožari, da odnesete milijone toplih žarkov širom naše domače zemlje in jih razsejete po domovini, da zazdravijo in ojekle nijo vas in vso našo zemljo! Hitite! Solnce vas vabi!

Hitela sva naprej novemu pozdravu nasproti. Ure so nama tekle, cesta se je pomikala pred nama in odmikala za nama v daljo. Morje naju je za trenutek zapustilo. Toda le za trenutek, zakaj skozi visoko cipreso nama je zasvetil žarek in zagledala sva srebrno sivo zidovje in temno progo morja, ki se je prelivala v sto svetlejših nians, kot da se preliva modrina nebes z belino skal in v čaru jutranje zarje. Zares krasna si naša zemlja — naša domovina! In to je bil zadnji pozdrav našega Dubrovnika.

Nova slika na najini poti! Vrstijo se vinogradi, med njimi bela cesta in za njimi kameniti domovi jeklenih Dalmatincev. Ob cesti naju ustavljajo sladke smokve in vzbuja spomin na bajne pravljice iz Devete dežele, kjer rastejo fige, pomaranče... Sedaj so sanje resnica! — Narod hiti v cerkev. — Solnce se vozi vedno višje, ko se bližava Cavtatu. Daleč sva še za bregom, za morjem. Pozdravlja naju samo skalovje, požgane bilke in vinogradi, edino zlato našega človeka tu doli. Hladen požirek studenčnice naju osveži in okrepi, da vesela zopet nadaljujeva pot. Morje se zopet zaleskeče. Srečni, ki tu živite v zdravju! Glej na levi, v daljavi se beli Cavtat! Srečujeva posamezne ponosne, zagorele Dalmatince, mlade junake, tam zopet stasite žene iz kršnega brda, v katerih pa vidiš le žalost in resnost. Tudi otroci so hiteli, ali drugačni, koščeni, temni, razkodrani, bos... otroci majke zemlje. In pozdravili so naju: Zdravi! Bog pomogô! Spogledali smo se in šli vsak svojo pot. Za ovinkom naju sreča priletna, sključena majka — Dalmatinka, v črni praznični obleki. »Bog i dobar dan junaka!« in pogledala naju je s solznimi očmi. »Zdravo, majko!« sva ji odzdravila. In ko sva zrla za njo, se je tudi ona ozrla za nama. Mogoče se je spomnila svojih sinov-junakov, ki jih je izgubila...

Naenkrat nama udari v uho godba — sokolska koračnica, za njo pa petje mladih grl: Zovi, samo zovi!... Za skalo se nama razgrne čaroben pogled na obrežje, kjer se je skrivalo kot Sokoličica pod peroti Sokolice belo, lično gnezdece ob morju — Cavtat.

Nedeljsko dopoldne v popolni svoji bogati razigranosti se je razlivalo preko mesta in morja. Zagledala sva našo trobojnico, ki je zmagoslavno vihrala nad morsko ravnino ter se prelivala nad belimi dvori. Parnik, okrašen z narodnimi in državnimi trobojnicami, je privozil k obali, in rdeča sokolska armada se je zgrnila med pozdravljajoči narod. »Zdravo!« je zabučalo od morja in se je razlegalo tja v pisane Konavle in naprej v divjo Boko, nesoč isti pozdrav mornarjem — Sokolom. Tudi midva sva se v tem trenutku združila z njimi. »Zdravo Sokoli! Zdravo!« — je orilo dalje in narod je pozdravljal svoje poslance resnice, branilce naše Adrije... Sokoliče, Sokole... vse.

Vrhu skale sva bila zakopana v ta nepozaben prizor. Pred očmi nama je še vedno vihrala v pozdrav naša zastava Slave, kot pozdrav

odposlancema iz Slovenije, bratoma, ki sta prišla posetit Cavtat. Hvala za lep pozdrav, beli sokolski Cavtat! Zdravo!

Zovi, samo zovi... je vedno še donelo nama na uho. Spomnil sem se večerne simfonije na pomolu v Dubrovniku, pesmi otrok solnca na Korčuli, pesmi morja v Splitu. Danes je pesem nedeljskega bleska, pesem Sokoličev, morja, mornarjev.

Sokoliči, tu sem bil zopet med vami, vesel, srečen, zdrav in zadovoljen — med otroci solnca in morja — v sokolskem Cavtatu.

Svečana odora muškog naraštaja,

koju je izradio br. Branko Palčić iz Zagreba (založnik JSS, Kukovičeva ulica), kako je prihvaćena na ovogodišnjoj glavnoj skupštini JSS u Kragujevcu.

•

Odora se odlikuje svojom jednostavnošću i otmenošću, pa smo uvereni, da će je naš sokolski naraštaj zavoleti u punoj meri tako, da ćemo na ovogodišnjim sastavima našu uzdanicu pozdraviti u tim novim svečanim odorama.

•

Zdravo, Sokoliči u novoj svečanoj odori! Svi zdravi, svi veseli, svi čisti i lepi u novoj beloj odori, koja znači lepotu vaših sokolskih duša! Zdravo!

HAJRUDIN ĆURIĆ:

Glasovi slobode.

(Braći pod tudinom.)

Aux armes citoyens!

Formez vos bataillons!

ekajte, braćo naša mila, čekajte još malo! Osvanuće dan kada ćemo se dignuti od Vardara do Triglava, od Jadrana do Dunava s pesmom neprijateljske smrti:

»Allons enfants — — —«

i kada ćemo vas osloboditi ispod teškog jarma modernih Nerona!

Neprijatelj će pasti!! Smrviće ga naše Bratstvo, naša Sloga, naša Jednakost. Sokolske naše mišice potrgaće vam, braćo, neronske lance, vila Sokolica celivaće vam mučenička lica. Postaćete lepi, lepši od bogova grčke mašte.

Samo se strpite! Podnosite kao i uvek hrabro paklene neprijateljske muke, te najmodernije produkte slavne kulture od dve hiljade godina! Budite hrabri, budite Sokoli!

A ja vam kažem, a uza me i sva moja braća od Vardara do Triglava, od Jadrana do Dunava, da nije daleko dan, koji će vam doneti zlatnu slobodu, da nije daleko dan, kada će vas ogrejati sunce novog života, da nije daleko dan, kada ćete skupa s nama poigrati veliko kolo Bratstva i zapevati pesme Slobode i Slave.

Strpite se, tako vam kažem ja, tako vam kaže vila Sokolica, tako vam kažu sva vaša jugoslovenska braća.

A jednoga dana zaoriće se naša pesma, jaka kao grom, i ta pesma, pesma našeg Bratstva i pesma neprijateljske smrti doneće vam Slobodu, slavu i napredak. To očekujete, a mi se kunemo, da ćete i dočekati!

HAJRUDIN ĆURIĆ:

Čuvajmo se!

Sa svih strana
dušman kleti
nama preti.
Zlatnu slobodu
hoće da uzme
našeme rodu.
»Ne dajte se,
braćo mila!«,
tako nama
kliče vila.

»Svojim bratstvom,
svojom slogom
zadaćete muke
dušmaninu mnogom.«
Poslušajmo, braćo, vilu
za spas doma,
za spas roda
i kliknimo iz sveg glasa:
»Živelo Sokolstvo,
živela sloboda!«

Bolgari — naši bratje.

li so tudi Bolgari Jugoslovenci? Ali se tudi po njih žilah pretaka slovanska kri? Ali so naši bratje? Ta vprašanja so se v naši dobi bolj ko kdaj poprej obravnavala. In odgovor je bil — da, po rodu in krvi so naši bratje. To nam povedo zgodovina, jezik in običaji. Poglobimo se v preteklost Jugoslovenov, posebno še Bolgarov, pogledimo vse borbe in boje, ki so jih bojevali s sovražniki; ozrimo se na vse okolščine, ki so vplivale na njih razvoj, in videli bomo, da so Slovenci kot mi. Ali zaradi našega robstva, tujih vplivov, goratega ozemlja, in pa zaradi — nesloge, brez katere mi Slovenci — posebno še južni — ne moremo živeti, in ki nas vedno in vedno tepe, se je začelo počasi ono oddaljevanje, ki ga je na vso moč podpirala bivša Avstrija, hoteča napraviti nemški most od Balta do Jadrana. Hotela nas je kolikor mogoče razkrojiti, odtujiti in nato poročiti. Toda ni ji uspelo! Jugoslovenska duša na Balkanu je ostala. Niso je mogle uničiti ne tri vere, ne politične oblike in ne sužnji okovi.

In tudi onega bratomornega čina v svetovni vojni, ko so zahrbtno napadli brate, ni bil kriv bolgarski narod, ampak krivi so bili njegovi voditelji — tujci, ki so bili podkupljeni od naših sovražnikov. Toda poraz in kazen, ki je sledila, je zadela nedolžni narod, zapeljani in nahujskani narod.

Zaradi tega je nastala mržnja, da, celo sovraštvo na naši in njihovi strani, ki pa, četudi počasi, toda vztrajno pojema. Pri nas se vedno bolj širi misel in želja po zbližanju z Bolgari. Pa tudi oni spoznavajo, da smo bili Balkanci dosti izigrani po močnih in silnih, ki so nas naščuvali, da smo se klali med seboj, za — tuje koristi. Da je dovolj blodnje po meglah sovraštva in nesporazuma ter da je prišel čas, da se slednjič povrnemo na ona pota, ki so jih hodili slave in zmag polnega leta 1912., ko se je tresel svet pod koraki balkanskih divizij!

Starejši rod ima še mnogo predsodkov, ki jih pa moramo mi mlajši odstraniti, zakaj naša naloga je, da popravimo, kar je bilo slabega ali zamujenega. Tudi bolgarska mladina se pričinja buditi, to je mladina, ki je izšla iz naroda in ki ve, kakšno delo jo čaka. Pripravljati se moramo na obeh straneh, sejati v srca naroda seme Jugoslovenstva, odpuščanja in bratske ljubezni, da si bomo lahko s čistim srcem podali roke, ko pride čas. Gotovo je, da se bomo v doglednem času združili v eno lepo, bogato, močno in edinstveno Jugoslavijo, ki bo v strah sovražnikom in v ponos vsem Slovanom. Od nas, od našega dela je odvisno, kdaj se bo to zgodilo. Zato zgrabimo vsi vesla in jadrajmo nasproti novemu dnevu.

Proste vaje za deco.¹

(Konec)

D e k l i c e.

I. v a j a

je enaka za dečke in deklice.

II. v a j a.

Prvi štirje takti so enaki za dečke in deklice, le da pokleknejo na

IV. 1. deklice z l e v o (dečki z desno).

V. 1. Vzravnavo v zanožno stoji z levo — priročiti — in sp.

2. Zagib z levo — predročiti, vzklopiti gor.

3. 4. Drža.

VI. 1. Polobrat v levo v odnožno stoji z levo — vzročiti, palci zadaj.

2. Umik z l. v stran — odročiti, hrbti zgoraj.

3. 4. Drža.

VII. 1. Polobrat v levo in poklek z desno — vzročiti (desna z lokom skozi priročenje) in sp. odročiti gor, vzklopiti ven.

2. Drža.

3. Vzravnavo s prisunom leve k desni v spetno stoji — vzročiti, palci zadaj.

4. Drža.

VIII. 1. Polobrat v levo v spetno stoji — skozi odročenje priročiti.

2. 3. 4. Drža.

III. v a j a.

I. 1. Počep — predročiti, palci gor.

2. Vzravnavo v spetno stoji — vzročiti, palci zadaj.

3. 4. Drža.

II. 1. Počep prednožno z desno — odročiti, dlani zgoraj.

2. 3. 4. Drža.

III. 1. Vzravnavo s prisunom desne k levi v spetno stoji — vzročiti, palci zadaj.

2. Poklek z desno — odročiti, hrbti zgoraj.

3. 4. Drža.

IV. 1. Vzravnavo v skrižno stoji z desno spredaj — drža v odročenju —

2. (hitro) dvojni obrat na prstih nog v levo v skrižno stoji z desno zadaj — drža v odročenju. (Po hitro izvedenem obratu se trenutno ustaviš!)

3. Prisun z desno — priročiti.

4. Drža.

V.—VIII. takt kakor dečki.

¹ Predpisane za Gorenjsko sokolsko župo.

IX. glavna skupština Jugoslovenskog Sokolskog Saveza. Ovogodišnja glavna skupština Jugoslovenskog Sokolskog Saveza održana je od 17. do 18. marta u Kragujevcu u srcu Šumadije, odakle je nikla prva misao za slobodu i stvaranje državne samostalnosti i odakle su uvek nicali pokreti napretka i slobode. Kragujevac primio je zastupnike župa i starešinstva JSS vrlo srdačno. Nikakvih parada prilikom našeg dolaska u Kragujevac nije bilo, već smo si bratski pružili ruke i predali se u ruke naraštajcima Sokolskog društva Kragujevac, koji su nas odveli u stanove, kako ih je odredio stanbeni odbor društva i podolio već u Lapovu.

Odmah po dolasku u Kragujevac sastao se zbor župskih načelnika na svoju sednicu i raspravljao o stvarima tehničkog značenja i među inim doneo program rada za naredne dve godine.

Na večer istog dana održan je pouzdan sastanak delegata, na kojemu su presretna sva pitanja sa dnevnog reda glavne skupštine JSS. Taj sastanak svršio je oko 2 sata u jutro. A već u 7 sati u jutro sastao se zbor župskih prosvetara i novinara te socijalni odsek na sednicu. I taj zbor donio je nekoliko vrlo važnih predloga za glavnu skupštinu.

U 10-30 pre podne 18. marta održana je u Sokolskom domu glavna skupština JSS. Prostorna dvorana lepog Sokolskog doma bila je puna delegata i kragujevačkog građanstva. Na nekoliko trenutaka pre početka skupštine došao je u dvoranu delegat župe Beograd major brat Lujo Lovrić iz Zemuna, koga je cela skupština toplo pozdravila i odala priznanje, što je kao žrtva za slobodu otadžbine dao svoj očni vid.

Skupštinu je otvorio starosta JSS brat E. Gangl pozdravnim govorom, koji je bio oduševljeno primljen. Iza toga pročitani su

brzojavni pozdravi Nj. Vel. Kralju Aleksandru I., Presidentu Masaryku, Čehoslovačkoj Obci Sokolskoj, Związku Sokolstwa Polsee i Sojuzu Ruskago Sokolstva, što je popraćeno srdačnim odobravanjem.

Zatim su jednoglasno primljeni svi izveštaji saveznih funkcionera, odobrena programa organizacije »Slovensko Sokolstvo«, odobrena rezolucija zbora župskih načelnika glede »zakona o telesnom vaspitanju«, primljeni predlozi župa i prosvetnog zbora JSS, te program rada za g. 1929. i 1930. po kojem će biti II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu g. 1930. — Sedište Saveza ostaje i nadalje u Ljubljani, do zaključka narednog sabora.

Iza toga prošlo se na izbor novog starešinstva, te je poklikom izabrano sa nekim izmenama staro starešinstvo.

Starosta Sok. župe u Skoplju br. puk. Toša Živković pozvao je toplim i bratskim govorom preko braće delegata sveukupno članstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza na pokrajinski slet u Skoplju.

Skupštini je predstavio br. Palčić iz Zagreba jednog naraštajca obučenog u novo svečano sokolsko odelo muškog naraštaja, koje je skupština, a i zbor župskih načelnika, primila i odobrila.

Time je bio dnevni red iscrpljen te brat starosta Gangl zaključuje skupštinu sa pozivom na sokolski rad, u 12-30 sati.

Na večer toga dana održana je svečana telovežbačka akademija kragujevačkog Sokolskog društva u Sokolskom domu, koja je bila vrlo dobro posećena, a najviše uspeha odneli su braća naraštajci, koji su svoje vežbe odvežbali sa mnogo oduševljenja i sokolske volje.

Drugi dan u jutro, a i već u noći napuštali su delegati Kragujevac, u kojem je bio svršen važan sokolski posao.

Organizacija sokolskog naraštaja u Koprivnici. Naše društvo već nekoliko godina aktivno ne djeluje u sveukupnom sokolskom radu, te mu je već prijetila opasnost da likvidira, bilo što zbog nehajnosti i nerazumijevanja sokolskog rada starije braće, koji vode društvo, bilo što je ovo društvo na vrlo nepovoljnom terenu, ali se trgovimo mi naraštajci i naraštajke, te počesmo s bratom prednjakom iz Sok. društva Križevci, da vježbamo i ako skromno, bez vježbaonice i bez sprava, ali puni poleta i sigurnosti u pobjedu. I nastavismo naš započet rad, nakon moralno uspjele akademije, koja nam je ulila nove nade i pobude, da radimo i nadalje. Preduzismo si geslo: radi i samo radi, — odgojimo i usavršujemo se, da budemo dika i ponos našeg roda, jer na mladima svijet ostaje! U našem nastojanju valja zabilježiti nedjelju 25. III. 1928. Toga dana održali smo uspjeti naraštajski sastanak, da se organizujemo, te dodoše nanj izaslanici T. O., brat Lasdenhauser i pročelnik naraštajskog odbora iz Bjelovara brat Sagrak. Oni nam prikazaše važnost odgoja sokolskog naraštaja, sokolske vojske, koja će biti kadra da brani otvorenim grudima svoje ideale. Brat Lasdenhauser je u dužem nagovoru pred vrstom među ostalim izrazio radost, što se u Koprivnici konačno počelo ozbiljnim radom, i to baš naraštajskim, jer je u posljednje vrijeme propadao. Poslije toga su pod njegovim nadzorom muška i ženska kategorija naraštaja vježbale svoje vježbe, a istovremeno je brat Sagrak sakupljenim naraštajcima dao točne upute o sistemu i načinu djelovanja naraštajskih odeljenja. Slijedećeg je dana provedena organizacija naraštajskog odbora, te je izabran odbor: Načelnik naraštaja je brat A. Unger, a zamjenikom i pročelnikom je brat Krajčino, vić, tajnik br. V. Pavlović, blagajnik br. S. Radančević, knjižničar br. Z. Milić, povjesnik za štampu br. I. Ljubić.

Time su udareni temelji još jačem i aktivnijem radu naraštaja, koji hoće da mladenačkim poletom i jakim voljom ispravi i nadoknadi dvogodišnje propuste starije braće, uviđajući, da u Koprivnici kao pograničnom gradu prema nacionalno suprotnoj Mađarskoj, mora da bude jako, posebno i aktivno sokolsko djelovanje.

U svrhu izobrazbe sokolskih radnika i što većeg uspjeha šalje društvo svoja 3 člana u prednjački tečaj, koji će se održavati od 1.—6. aprila u Bjelovaru.

Zdravo!

I. Lj.

Jugoslaveni u srednjoj Italiji. Stara jugoslovenska naselbina u srednjoj Italiji je ohranila svojo materinščino do danas, to pa u trih vasesh severno od Neapolja, u pokrajini Campobasso. Prva se zove Živa Voda ali Kruč, druga Stifilić, a tretja najmanjša Mundimitar. Vsa tri sela štejejo

5000 duš. Stanovniki govore še sedaj hrvatsko, ikavsko narečje, kakršno poznamo v Dalmaciji na polotoku Pelješcu, seveda z italijansko primeskjo. Tja so se Hrvatje ponovno preselili, bežeč od Turkov. Zadnjič so se umaknili pred 400 leti. Ti najnovjši doseljenci so iz krajev okoli ustja Neretve, njih vodja je bil od plemena Mirko. Ta družina tamkaj še ni izumrla, razrastke pa ima tudi v Dalmaciji, kjer nahajamo i ruševine Mirkovih dvorov. Izseljenci so pridržali prvotne primke kot Iveta, Mileta, Papić, Matijača, Marković, Brkić, Smiljani itd. Često pa so kajpada potvorjena z italijanskim pravopisom, n. pr. Vetta, Proučaval je njih izvor dr. Josip Smolaka, njih jezik pa dr. Milan Rešetar. Oba ta odlična Hrvata je občina Živa Voda imenovala za častna občana. Vzdržali so se osobito s pomočjo narodnih pesmi, ki se še sedaj z ljubeznijo goje. V novejši dobi se širi italijanščina s šolo in vojaščino, vendar še vsi, razen nekih gosposkih hiš, doma rabijo prastaro svojo govoriko. Poprej je bila hrvatsčina razširjena po več ko 20 mestih. Delalo se je celo na to, da bi se ponekod otvorile osnovne šole v slavenskem jeziku. Dr. Smolaka, ko je kot poslanik pri Vatikanu poslednjič posetil Živo Vodo, je izročil županu dr. Josipu Vetti red sv. Save IV. stopnje. Tistikrat je bil velik shod v »Gradski hiži«, kakor pravijo občinskemu domu, in ljudstvo je z radostjo sprejelo pozdrav iz stare domovine. Zanimivo je, da se tam celo razumništvo ponaša s svojim pokolenjem.

Nove knjige.

Novačanova Celjska kronika. Ob svoji 60 letnici sredi preteklega suša je Maksim Gorki označil svojega duhovnega protinožca, L. N. Tolstega (* 9. IX. 1828), kot narodnega pesnika v najlepšem in najboljšem pomenu. Pisec »Ane Karenine« pa ima seveda tudi vse nedostatke svojega plemena, posebno megleni nauk: ne ustavlja se zlu. Ta trpnost izvira iz mongolskega fatalizma, ki se ga je Rusija s Petrom Velikom jela otresati. Po nekem atomizmu, po nezgodni dedičnosti je hotel Tolstoj liki neznanska gora zagraditi rojakom pot v Evropo, to je v tvorno in prizadevno življenje. Slaveni so miroljubni, čeprav hrabri, je oznanjal že Nemec Herder, a zato so zabredli pod tatarsko igó, zato so jih trli Franki, Sasi, severni Germani. Nam pa je po pameti dolžnost, da budimo v sebi vse, kar pospešuje človeško osebnost: odločnost, vztrajnost, krepkost. Zategadelj so nam dobro došli sotrudniki, ustvarjajoči v svojih delih ozračje energičnih sil, brez solzavosti ali mevžarstva. S tega stališča služi častno mesto dr. Anton Novačan, ki je že v obeh zbirkah povesti »Naša vas« in v »Samosilniku« kakor tudi v trodejanki »Veleji« očrtal nekaj čvrstih ljudskih li-

kov. Pred nedavnim pa je izdal pri Tiskovni zadrugi peterodejanko Herman Celjski, početek trilogije Celjske kronike.

Snov te zgodovinske drame nam ni tuja. Lotili so se je že razni naši slovstveniki: Frankolski, Josipina Turnogradska (Nedolžnost in srce, 1851), J. Jurčič in O. Zupančič (Veronika Deseniška). Dr. Šanda baje še snuje v njej. Novačan nam je postal v Hermanu starejšem slvospev silne močnatosti, nietzschejanske volje do moči, machiavelistične hotnje po vladanju. Le poslušajmo, kako govori: »Kar jaz držim v rokah, je posvečeno moji volji; kar pa zavržem sam, izgine v nepovrat brez mojega kesanja« (28). Sin Friderik se mu zdi premehek, zato ga kara: »Vem, da ti uhaš jajo pogledi tja na drugo stran, v svet brez dolžnosti, kjer se razpase naš najskrivnejši jaz po mili volji. Jaz pa sem tam, kjer kujejo iz mračnih sil postave reda« (72). Neposlušneža hoče pogubiti: »Očaku Abrahamu raven, ki hoče žrtvovati sina na ukaz od zgoraj, bom tudi jaz po volji svojega boga v daritev sina klal, le s to razliko, da bom jaz do kraja« (73). Že pred tem je bil dal zazidati rodnega sina grbavca, da je poginil v stolpu, češ: »Kdor vlada, mora biti lep.« Po naših etičnih pojmih gre seveda predaleč, ko veli stavec: »Ne dam, ne dovolim, da bi nadležna vest skalila mojo jasno misel« (65), ali pa: »Življenje je borba s kaosom. Kdor vlada, je v borbi s kaosom in v borbi z mrakom ni vesti« (105).

Kaj pa prav za prav kani? Osnovati močno samostojno kraljevino: sen, ki se je uresničil šele pred desetimi leti. »Skupno zavladava,« pripoveduje Frideriku, »skupno razpredeva niti, ki vodijo do krone. Krošna, kraljevska krona se bo bleščala na tvoji glavi in tvoje žezlo s tremi našimi zvezdami bo tu na jugu vladalo med tremi morji. Čas je visok in znamenja velikih dni so blizu. Že je pri nas na dvoru poslanik kralja Tvrčka in nam ponuja krono v dedno last...« (74).

Hermanova podoba je jasno izklesana. Dejanje se napeto stopnjuje, da te prevzame blagoudje že pri samem čitanju. Klena in slikovita govorica povišuje učinkovitost. Novačan ima svoj slog, slog, ki je po Galsworthyjevem pojmovanju »skrivnost, kako ustvariti tesno vez med piscem in čitateljem.«
Niko.

Bogdan Spornjak: Povest Gimnastike i Sokolstva. Vinkovci 1928. Cena 10 Din. V lastni založbi je izdal nastavnik gimnastike v Vinkovcih drobno knjižico — broječo 36 strani — zgodovino telesnih vaj in Sokolstva. Obširno gradivo je stisnjeno v resnici na 29 straneh, ker ima brošurica še kot uvod predgovor, ki ga je napisal dr. Dragotin Poljungan in na koncu najnovejše telov. sisteme ter pre-

gled Tyrševega sestava, iz česar je razvidno, da vsa zgodovina ne more biti obdelana tako, kakor bi bilo treba, da nudi čitatelju točen in poučen pregled o razvoju telesnih vaj in še posebe o Sokolstvu. Če povemo, da je zgodovina češkega Sokolstva obdelana na dveh straneh, srbskega, hrvaškega in slovenskega Sokolstva pred letom 1918. in jugoslovenskega pa vsaka na eni strani, potem si lahko mislimo, kakšno sliko nam nudi tako »izčrpno« poročilo. Jasno je, da v tako kratkih besedah ni mogoče podati niti najbistvenejših zgodovinskih podatkov. In tako je v resnici. Posamezni odstavki o zgoraj naštetih sokolskih organizacijah so kratke šolske naloge, ne pa javnosti namenjena zgodovina. Po našem mnenju se ne izplača izdajati takih zgodovin, ker ne koristijo prav nič, in čitatelj ne dobi jasnega vpogleda v razvoj telesnih vaj in Sokolstva, kar ustvarja le površnost in nejasnost, pa tudi omalovaževanje predmeta samega.

Pisec predgovora popolnoma pravilno pravi: »Da bi se mogla potpuno postiči svrha, koja je namenjena gimnastici, potrebno je, da pored praktičnoga vežbanja svatko upozna i teorijsku stranu toga predmeta, a pre svega njegovu historiju. Tomu je pak delu teorijske gimnastike namenjena i ova mala knjižica, koja lakim i javnim načinom pisanja u preglednim slikama prikazuje prošlost gimnastike od najstarijih vremena do danas.« Res je, to bi bilo potrebno, toda bogme knjižica ne bo dosegla svojega namena, ker se ne bo nihče navdušil za telesne vaje, kdor bo črpal zgodovino iz nje.
I. B.

Zdravje mladine (higijena doma in v šoli). Spisal dr. Mavricij Rus, mestni fizik. Ljubljana 1928. Založila Učiteljska tiskarna, Cena 40 Din. Kratka higijena za mladino doma in v šoli je knjiga, ki jo je napisal dolgoletni in priznani šolski zdravnik dr. Rus. Vsebuje vsa higijenska navodila za otroke, in sicer glede stanovanja, hrane, obleke in šole. V odstavkih telesne vaje in šolska telovadba pa navaja pisatelj navodila, ki naj jih uporabljajo starši in učitelji pri izvajanju telesnih vaj v šoli in izven nje. Nato sledijo opisi nalezljivih bolezni, ki največkrat napadejo otroke v šolski in predšolski dobi. Pri vsaki bolezni so navedeni tudi pripomočki za zatiranje nalezljivosti in higijenski predpisi za časa bolezni.

Knjiga je izvrsten pripomoček vsem, ki se pečajo z vzgojo otrok, ki zahteva posebno paznjo ne le za duševni razvoj mladine, ampak v isti meri nalaga vzgojiteljem tudi skrb za telesni dobrobit mladine. Komur je torej mar, da se bo mladina pravilno razvijala, da bo ostala zdrava in postalala krepka, ne bo smel pogrešati te knjige.

Bele mravlje. Maurice Maeterlinck (reci: Moris Máterlink), rojen leta 1862. v Gaudu, je Flamec po pokolenju, toda francoski pisatelj kakor dosti njegovih rojakov. Eden njegovih prednikov je kot opravnik ob lakoti delil siromakom žito z mernikom. Odtod priimek te družine. Naš naslovnik se je proslavil kot pesnik in dramatik, a tudi kot poljudni filozof in prirodoslovec. Nadvse zanimivo je njegovo delo »Življenje čebel«. Prav tako tudi »La vie des Termites«, kjer opisuje življenje belih mravelj. Evo vam nekaj mrvic iz obilne vsebine.

Pohištvo, obleka, obutev, jedi, gozdi, travniki izginejo kakor ukleti. Na Sv. Heleni se je redar naslonil nekoč na visoko drevo, ki se je pri priči sesulo v prah. Kmet v Queenslandu je pustil svoj voz preko noči na polju in naslednje jutro je preostalo samo železje. Naselnik se je po sedmih dnevih vrnil v svojo hišo, kjer je bilo videti vse po starem. Sede na stol, ki pa se zruši pod njim in se izpremeni v prašen oblak. Enako se je zgodilo z mizo, tudi klada se je mahoma razprhnila, ko je sunil obnjo, prestrašeno skozi vrata bežeč. Zužkoslovec Smeathman je spal blizu mravljišča ter se zbudil čisto nag. Vse to so zakrivila bele mravlje.

Maeterlinck trdi, da imajo termiti večjo civilizacijo nego mi, a da so tudi nesrečnejši. To so rojeni komunisti in žrtvujejo svojim dolžnostim vsako osebno svobodo. Tekom pokolenj, ki jih ni možno preceniti, so si privzgojili brezspolnost in slepoto ter se docela posvetili znanstvenim naukom. Obneslo se jim je tolikanj, da znajo venomer ohraniti stalno toplino 25–30° C: izumili so namreč osrednjo kurjavo, nanašajo gradivo, ki gnije.

Prehrano so si preskrbeli kaj primeren: uživajo celulozo, staničnino, ki se dobi povsod po svetu. Nam je sicer ta snov neprebavljiva, termiti pa si pospešujejo prebavo z mikrobi ali z glivicami, ki jih goje v svojih podzemskih vrtovih. Pri rojstvu kakega posameznika si lahko izbirajo, ali naj bo to matica, vojak, boljar ali delavec. Še nerojen vojak, a že ima bojno orožje, namreč ostre klešče ali strelivo, ki na daleč meče strupeno tekočino.

Kraljica se za vladu ne zmeni, skrbi samo za naraščaj. Od težaka je 30.000 krat večja, gibati se ne more, temveč edino vali, brez oddiha: 30 milijonov poedincev spravi v letu na svet! Vojaki prebijejo ves svoj čas s tem, da stražijo in strežejo kraljico: ter pazijo na robotnike, oziroma postavljajo obhodne čuvaje, ki ščitijo dom pred

običajnimi mravljinici, smrtnimi sovražniki belega rodu. Bele mravlje so milijone let starejše od navadnih. Ob prvi nevarnosti zavzdigne straža poplah s tem, da strga s čeljustjo po tleh. Celokupna posadka se postavi na boj.

Poleg imenovanih treh slojev žive v mravljišču še krilati plemiči. Po stari šegi odpro ob določenem letnem času bele mravlje vse svoje duri, se izpostavijo naskoku navadnih mravelj in na dano znamenje planejo moški kakor ženski boljarji na plano, kjer se objamejo, nato pa v nekaj trenutkih poginejo. Mrličje požro potem njih nasprotniki.

Delavstvo nima orožja, toda obvlada vso državo: kraljico prenehajo krmiti, kadar ni vse dobro; vojake izstradajo, kadar se preveč razmnože. Kraljici pomagajo pri nesenju jajčec, umivajo in skrivajo jajčeca, stavijo utrdbe, tako močne, da se ob njih razdrobe najkrepkejše sekire od jekla. Gradba zahteva po več stoletij, to pa iz peska in malte. Predori so točno tako široki, da se moreta v njih srečati dve vrsti stanovnikov. Domneva se, da na javnih zborih razpravljajo.

AD = R. S.

Zabava.

Za jecljavce.

1. Ali bi bilo Ali-Babi v Ali dokazati alibi?
2. Ne maraj, Kajtimar! Kajti kaj ti mar, kaj ti marsikak marogasti nemarnik marnaj?
3. Hrkavi, hrtasti, hromi hlapec Hudè v ohlapnih hlačah hliptavo in hrščljivo po hvošč v hlev hlamudrá.
4. Režiser reže sir.
5. Mi Rusi gremo v Misuri.
6. Kje pa je Tahiti, ti? — Ta hiti v Tahiti!
7. Kaj znaš o letu 1861? Le to znam: le-to leto je zvezdoslovec Luther odkril teleskopski planet »Leto«.
8. Francoski hribolazec Lhote, noseč za klobukom teloh, truden ko grški suženj helot in resnejši od hebrejskega sodnika Thole, željan avstralske ribe z imenom helot, je hotel v planinski hótél, a mu je bil v njem zrak preveč tohel.
9. Mar Marova Mara ne mara ali pa nemara ne more v Maribor?
10. Ko si Kosi pred kosilom kos Loma pokosi, gre šele kósit.

„Sokolč“ izhaja vsak mesec ter stane za vse leto 18 Din

Urednik Ivan Bajželj v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 28./I.

Uprava v Učiteljski tiskarni v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Izdaja, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani; predstavnik Francè Štrukelj.